

Naše zbirke

SCENSKI IN KOSTUMSKI OSNUTKI

Scenske in kostumske osnutke, v glavnem iz časa po 1945 do danes, nam je odstopil Atelje Slovenskega narodnega gledališča in so skoraj kompletni. Žal pa so se skice iz dobe med obema vojnama skoraj vse porazgubile ali pa jih še vedno imajo inscenatorji sami. Nadvse dragocena je zato v naši zbirki zapuščina (žal nepopolna) umrlih scenografov-slikarjev Milana Klemenčiča, Vaclava Skružnega, Ivana Vavpotiča in Vala Bratina; nekaj teh del je še iz sezone 1920/21; to so prve umetniško zasnovane scene v slovenskem gledališču.

Zbirka obsega 1200 scenskih in 5200 kostumskih osnutkov; prve je izoblikovalo 35 scenografov, druge 23 kostumografov.

Zbirka je urejena kartotečno. Dopolnjuje se z vsako novo premiero slovenskih poklicnih gledališč in z najdenimi, darovanimi ali odkupljenimi skicami iz prejšnjih obdobj.

FILMANJE GLEDALIŠKIH PREDSTAV

Da bi gledališki muzej v Ljubljani ohranil vernejšo sliko posameznih gledaliških predstav oz. njihovih interpretov, se je odločil, da posname posamezne prizore in tako prispeva tudi po tej plati k evidenci vseh tekočih gledaliških predstav v sezoni 1964/65 in sicer v vseh treh gledaliških hišah: v Operi, v Drami in v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Naročilo je bilo poverjeno tovarišu Milanu Stantetu, uslužbencu SNG Ljubljana, ki ima lastno snemalno kamero in se že vrsto let aktivno peča z dejavnostmi, ki jih zahteva realizacija v filmski zvrsti. Odločili smo se, da bomo snemali na format 8 mm in sicer predvsem s črnobelimi filmi, ker smo se zavedali, da bi bilo filmanje z barvnimi filmi mogoče le izjemno in sicer takrat, ko bi bilo pri predstavah mogoče svetlobno ojačati običajni svetlobni park. Za vsako predstavo, ki smo jo filmali, smo uporabili najmanj enega in največ tri 8 mm filme, kar je dalo v končni (grobi in fini) montaži v povprečju posnetke, ki so dovoljevali za vsako predstavo posebej 5 do 8 minutni ogled.

Zlasti obnovljene predstave smo morali snemati med predstavami, premiere iz sezone 1964/65 pa smo večinoma posneli med glavno skušnjo. Tako smo se lahko glede osvetlitve prizorišča vnaprej dogovorili tudi s tehničnim osebjem gledaliških hiš, kjer smo filmali. Ker smo ugotovili, da je običajna osvetljava pri predstavah za naše filmske potrebe v večini primerov prešibka, smo nabavili dvoje stojal, na kateri lahko na vsako posebej montiramo po 5 petsto vatnih žarnic. S temi svetlobnimi telesi, ki smo jih nabavili šele proti koncu lanske gledališke sezone, bomo lahko dvignili kvaliteto naših filmskih izdelkov.

V lanski gledališki sezoni 1964/65 smo posneli sledeče predstave oz. njihov interprete (igralke in igralce):

Drama:

Arthur Miller, »Po padcu«, Euripides, »Medeia«, Aristofanes, »Ženske v ljudski skupščini«, Edvard Albee, »Kdo se boji Virginije Woolf«, Miroslav Krleža,

»V agoniji«, Mirko Zupančič, »Dolina neštetih radosti«, Ivan Cankar, »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, Silvano Ambrogi, »Birozavri« ter ob priliki gostovanja slovaškega narodnega gledališča iz Bratislave predstave: Karvaš, »Antigona in drugi«, Goldoni, »Pahljača« in »Kdo se boji Virginije Woolf« Edvarda Albeeja.

V ljubljanski Operi smo posneli:

Borodin, »Knez Igor«, Čajkovski, »Trnjulčica (balet), Massenet, »Manon«, Gotovac, »Ero z onega sveta«, Smetana, »Prodana nevesta«, R. Strauss, »Saloma«, Mozart, »Cosi fan tutte«, Verdi, »Moč usode« in Boljšoj teater ob izvedbi baletnega koncerta v Ljubljani.

V ljubljanskem Mestnem gledališču smo posneli:

Dostojevski, »Ponižani in razžaljeni«, Čehov, »Platonov«, Brecht, »Gospod Puntila in njegov hlapec Matti« in Werfel, »Jakubovski in polkovnik«. Prepričani smo, da bo taka filmska evidenca oz. zapis v kasnejših letih dragoceno gradivo za Slovenski gledališki muzej in menim, da je koristno, če s to filmsko dokumentacijo nadaljujemo.

Željeno bi bilo, da bi te naše filmske zapise hkrati dopolnjevali tudi s tonskim magnetofonskim zapisom. Zlasti bi bilo to priporočljivo pri snemanju opernih in tudi baletnih predstav, kjer pri poznejših projekcijah nemi posnetki motijo. Seveda bi bilo priporočljivo tonsko opremiti tudi dramske predstave, vendar je izvedba te zamisli trenutno močno odvisna od razpoložljivih finančnih sredstev.

V sezoni 1965/66 bomo še nadalje opravljali filmsko evidenco predstav v vseh prej omenjenih gledaliških hišah, razen tega pa bomo filmali tudi odlomke predstav celjskega, mariborskega in tržaškega gledališča in sicer ob priliki, ko bodo prihajala gostovat v Ljubljano. Če pa z nekaterimi, za gledališki muzej zanimivimi predstavami ta gledališča ne bodo prišla v Ljubljano, bomo skušali (to velja predvsem za celjsko in mariborsko gledališče) oditi k njim in tam posneti potrebno gradivo.

Dosedanji filmski posnetki so po mnenju nekaterih oseb iz našega gledališkega sveta, ki so si te projekcije ogledali, zadovoljivi, skušali pa bomo z izkušnjami iz pretekle sezone in z novimi svetlobnimi telesi kvaliteto v naslednjih snemanjih še izboljšati.

M. S.

NOS COLLECTIONS

Scène et costumes

La collection des plans de scène et de costumes du musée du théâtre slovène compte 1200 plans de scène, oeuvres de 36 scénographes (les plus anciens datant de l'avant de la première guerre mondiale), et 5200 croquis de costumes de 23 costumographes. La collection est arrangée systématiquement. Les fiches sont complétées après chaque première des théâtres professionnels slovènes.

Rapport sur l'enregistrement sur film des représentations de théâtre

Le Musée du théâtre slovène a commencé dans la saison de 1964-1965 à enregistrer sur film les scènes les plus importantes de presque toutes les représentations du Théâtre National de Ljubljana (Drama et Opéra) et du Théâtre Municipal de

Ljubljana. Il enregistre sur film de 8 mm, en noir et blanc, la lumière de la scène est renforcée par 10 lampes de 500 W; 1—3 films sont nécessaires pour chaque représentation. Dans le proche avenir — des que nous aurons à notre disposition les ressources financières — l'enregistrement sur film sera complété par l'enregistrement sur bande de magnétophone. Dans la saison 1965—66 nous avons l'intention d'enregistrer au moins quelques représentations des théâtres professionnels de Maribor, Celje et Trieste.

DOPOLNILO K PREGLEDU SLOVENSКИH PREMIER V TRSTU

V bibliografskem pregledu »Slovenske premiere v Trstu od ustanovitve Dramatičnega društva do požiga Narodnega doma (1902—1902)«, objavljenem v naših Dokumentih, 4. zvezek, str. 146—151, so ostali nerazrešeni avtorji nekaterih dramskih del. Glede na to nam je poslal dr. Slavko Batušič, vodja Arhiva in muzeja Hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu, naslednje dopolnilo, za katero se mu zahvaljujemo.

ad 8.) »Ženski Otelo«. — V Zagrebu so leta 1870 igrali komad »Gospoda Otelovička« (Frau Othello) od Betty Young (verjetno kaka nemška avtorica ali njen psevdonim).

ad 54.) »Bogata jedinica«, Zg. 1874, avtor je Jan Fredro (sin Aleksandra F.)

ad 83.) »Slobodni zidari« (Die Logenbrüder), Zg. 1902, avtor Karl Laufs.

SLOVENSKEMU IGRALCU

JANEZU CESARJU

HVALA ZA NJEGOVO VELIKO DELO

SLOVENSKI GLEDALIŠKI MUZEJ

